

Parlamentaariselle Yle-työryhmälle

Yleisradion vastaukset kysymyksiin 17.5. avoimuudesta

Yleisradio on 17.5.2024 vastaanottanut Yle-työryhmältä avoimuuteen liittyviä kysymyksiä, joihin vastataan tässä muistiossa:

- Työryhmä haluaisi kuulla Ylen oman arvion: millä keinoin Yle voisi parantaa läpinäkyvyyttä ja avoimuutta selkeällä ja ymmärrettävällä tavalla konkreettisesti (päättäjien lisäksi myös kansalaisten suuntaan), esim. yksittäisten ohjelmien/tuotantojen kustannusten osalta mahdollisimman laajasti?
- Myös mm. henkilöstökustannuksia ja -rakennetta koskevan avoimuuden ja läpinäkyvyyden lisäämistä koskevaa keskustelua on ryhmässä käyty ja sitäkin voitte tässä kommentoida, mieluiten konkreettisia ehdotuksia sisältäen.

Sisällys

1. Yleisradion nykyinen rahankäytön avoimuus	1
2. Arvio julkisuuslain vaikutuksista Yleen	2
3. Ylen avoimuuden lisäämiseen tähtäävät toimet	2
3.1. Yle avaa tarkemmin yksiköiden kustannuksia	3
3.2. Erillinen henkilöstötilinpäätös avaisi kustannuksia, määriä ja rooleja	3
3.3. Sisältöjen, jakelun ja digitaalisen palvelukehityksen avoimuus	4
4. Muita Ylen avoimuuteen liittyviä hankkeita	4

1. Yleisradion nykyinen rahankäytön avoimuus

Yleisradio kertoo toiminnastaan ja taloudestaan avoimesti noudattaen Yle-lain, osakeyhtiölain ja kirjanpitolain velvoitteita sekä niitä periaatteita joita valtion omistajaohjaus ja hyvän hallinnon periaatteet edellyttävät.

Yleisradio antaa vuosittain [kertomuksen Traficomille](#). Kertomuksessa selostetaan muun muassa Ylen kaupallista toimintaa ja sen kannattavuutta. Valvontatehtävänsä

toteuttamiseksi Traficom on lain mukaan oikeutettu saamaan salassapidon estämättä kaiken Ylen taloudellisen tiedon. Traficom antaa lausunnon Ylen kertomuksesta myös eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle.

[Hallintoneuvosto antaa vuosittain kertomuksen eduskunnalle](#) Yleisradion julkisen palvelun tehtävän toteuttamisesta.

Yleisradioon sovelletaan julkisista hankinnoista annettu lakia, minkä vuoksi muut kuin ohjelmatoimintaan liittyvät hankinnat kuuluvat hankintalain ja siten myös soveltuvien osin asiakirjojen julkisuudesta annetun lain soveltamisalaan.

Lakisääteisen tiedonjulkistamisen lisäksi Yle julkistaa toiminnastaan paljon muutakin tietoa, kuten [Ylen talouden avainlukuja](#). Kaikkea hallussaan olevaa tietoa Yle ei voi julkistaa, sillä yhtiön sopimuskumppanit yleensä edellyttävät liikesalaisuutensa, kuten sopimuksen hinta- ynnä muiden tietojen salassapitoa. Liikesalaisuus on määritelty laissa liikesalaisuudesta.

2. Arvio julkisuuslain vaikutuksista Yleen

Mikäli Ylen asiakirjoihin sovellettaisiin julkisuuslain mukaista julkisuutta, **aiheutuisi soveltamisesta useita mediayhtiön julkaisutoimintaan sopimattomia velvoitteita**. Yle on toimittanut asiasta erillisen muistion parlamentaariselle työryhmälle ("[Arvio julkisuuslain vaikutuksista Yleen 5.4.2024](#)").

Jos julkisuuslain soveltamisala laajenee kattamaan Yleisradion kuten julkisuuslakityöryhmä ehdotti, niin **edellä kuvattujen julkisuuslakivaikutusten hallitsemiseksi olisi tarpeen sijoittaa Yle-lakiin tarkentava säännös julkisuuslain soveltamisesta**.

Yle onkin ehdottanut muistiossaan 5.4.2024, että parlamentaarinen **Yle-työryhmä kirjaisi mietintöönsä toimintatapasuunnitelman sen varalta**, jos eduskunta päättää, että Yleisradio tulee julkisuuslain soveltamisalaan.

3. Ylen avoimuuden lisäämiseen tähtäävät toimet

Yle suunnittelee yksikkökustannusten, henkilöstökustannusten sekä sisältöjen, jakelun ja digitaalisen palvelukehityksen kustannusten avaamista erilaisin toimenpitein. Kaikessa avoimuuden lisäämisessä tavoitellaan selkeyttä ja ymmärrettävyyttä.

3.1. Yle avaa tarkemmin yksiköiden kustannuksia

Nykyisin Yle raportoi taloudestaan kerran vuodessa osakeyhtiölain vaatimusten mukaisesti. [Vuosikertomukset ja muu taloudellinen informaatio löytyy Ylen verkkosivuilta.](#)

Nykyisen raportoinnin lisäksi **Yle tulee avaamaan yksikkökohtaiset tuloslaskelmat tuotto- ja kululajeittain** oikealla näkyvän jaottelun mukaisesti vuodelta 2024 alkaen keväällä 2025. Tuotto- ja kululajien sisältöä tullaan avaamaan lisää myös sanallisesti, selkeyttäen mitä luvut sisältävät. Tuloslaskelmatietoa voidaan raportoida tarvittaessa vuoden aikana säännöllisin väliajoin, esimerkiksi kvartaaleittain.

3.2. Erillinen henkilöstötilinpäätös avaisi kustannuksia, määriä ja rooleja

Tällä hetkellä Yle julkaisee henkilöstötietoja [palkitsemisraportissa](#), [yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmassa](#) ja [vastuullisuusraportissa](#). Nämä avaavat palkitsemisen ja henkilöstön osalta keskeisiä lukuja ja toimenpiteitä. Lisäksi työehtospimukset ([YOT](#), [Tekniset](#), [toimihenkilöt](#)) ovat julkisia.

Yle suunnittelee **avaavansa toimintaansa entisestään laatimalla erillisen henkilöstötilinpäätöksen**. Kyse on henkilöstöä kuvaavasta dokumentista, joka yhtiön johtamisjärjestelmän mukaisesti avaa **henkilöstökustannuksia, -määriä ja -rooleja yksiköittäin ja osastoittain Ylessä**.

Henkilöstötilinpäätösmalli rakennetaan kuvaamaan Ylen henkilöstöä ja organisaation toimintakykyä. Säännöllinen seuranta kertoo henkilöstöön liittyvistä muutoksista ja tehtyjen toimenpiteiden vaikuttavuudesta. Dokumentti toimisi apuvälineenä Ylen tehokkuuden ja resurssien käytön seurantaan, toisaalta myös Ylen strategian tarpeiden mukaiseen osaamisen kehittämisen seurantaan.

Henkilöstötilinpäätökselle ei ole vakioitua mallia, mutta esimerkiksi Puolustusvoimien henkilöstötilinpäätös näyttää [tältä](#). Se kuvaa henkilöstön määrää, rakennetta, saatavuutta (sis. eläköityminen), sitoutumista, osaamista, toimintakykyä ja palkkausta.

Henkilöstötilinpäätös täydentää Ylen tilinpäätöstietoja ja olisi ensimmäisen kerran saatavilla keväällä 2025.

milj. EUR
Yle-vero
Muut tuotot
Liikevaihto
Liiketoiminnan muut tuotot
Tuotot yhteensä
Henkilöstökulut
Poistot esitysoikeuksista
Muut poistot
Poistot yhteensä
Ohjelmatoiminnan kulut
Jakelukulut
Teknologiakulut
Vuokrat ja kiinteistökulut
Muut kulut
Liiketoiminnan muut kulut
Liiketulos
Rahoitustuotot ja -kulut
Tulos

3.3. Sisältöjen, jakelun ja digitaalisen palvelukehityksen avoimuus

Yle valmistelee sisältöjen osalta avoimuuden lisäämistä. Toistaiseksi tarkastelussa on erilaisia vaihtoehtoja, koska yksittäisten ohjelmien kustannusten tai niihin liittyvien asiakirjojen avaaminen on voimassa olevan lainsäädännön kannalta ongelmallista. Myös tätä käsitellään [Ylen lausunnossa julkisuuslaista](#).

Valmistelua tehdään niin, että ei synny ristiriitaa sopimuskumppanien liikesalaisuussuojan, tekijänoikeuksien, kilpailuoikeuden, lähdesuojan eikä voimassa olevan mediavapaussäädöksen kanssa Ylen käyttäessä resursseja journalistisin perustein.

Medianvapaussäädöksen 4. artikla toteaa asiasta yleisesti seuraavaa:

”2. Jäsenvaltioiden on kunnioitettava mediapalvelujen tarjoajien tosiasiallista toimituksellista vapautta ja riippumattomuutta niiden harjoittaessa ammattiaan. Jäsenvaltiot tai niiden kansalliset sääntelyviranomaiset ja -elimet eivät saa puuttua mediapalvelujen tarjoajien toimituksellisiin käytäntöihin ja toimituksellisiin päätöksiin tai yrittää vaikuttaa niihin.”

Vastaavasti **5. artikla** toteaa julkisen palvelun osalta:

”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että julkisen palvelun mediat ovat toimituksellisesti ja toiminnallisesti riippumattomia ja tarjoavat kansallisella tasolla pöytäkirjan N:o 29 mukaisesti määritellyn julkisen palvelun tehtävänsä mukaisesti yleisöilleen monipuolisia tietoja ja mielipiteitä puolueettomalla tavalla.”

Vuoden 2024 raportoinnissaan, keväällä 2025 Yle tulee, [nykyisten kustannusten lisäksi](#), avaamaan **selkeämmin myös julkaisemiseen, jakeluun ja digitaaliseen palvelukehitykseen liittyviä kustannuksia**.

4. Muita Ylen avoimuuteen liittyviä hankkeita

Avoimuuden lisäämiseksi Ylen tavoitteena on vielä tänä vuonna pilotoida **Yle-messut-tapahtumaa** (*työnimi*), joka esittelee Ylen toimintaa ja nostaa esiin yhteiskunnallisesti kiinnostavia teemoja, eli tapahtumasta kehitetään myös uudenlainen keskustelufoorumi. Tapahtumassa on laajasti esillä Ylen toiminta ja tavattavissa on tuttuja persoonia eri yhteyksistä. Tapahtumasta tehdään sisältöjä Yle Areenaan ja televisioon, eli sen sisällöt ovat saavutettavissa kaikkialla Suomessa. Pilotin perusteella tehdään päätökset jatkosta.

Yle suunnittelee jatkavansa myös radio-, verkko- tai tv-lähetysinä toteutettavia [Kysy Ylestä](#) -lähetyskiä. Lähetysissä suomalaiset pääsevät esittämään kysymyksiä Ylestä ja Ylen ohjelmistosta vastaaville toimittajille ja johtoryhmän jäsenille. Lisäksi arvioidaan mahdollisuuksia kehittää koronapandemian lopettamia suosittuja kohtaamisia erilaisten

suomalaisten kanssa. Ennen pandemiaa Yle tapasi satoja suomalaisia [Kutsu Yle kahville](#) -kampanjan merkeissä. **Yle Visiitti -kierroksilla** taas vierailuryhmät ovat päässeet tutustumaan Ylen ja yleläisten toimintaan.

Ylen organisaatiosivuja verkossa kehitetään niin, että siellä oleva tieto on tulevaisuudessa entistä paremmin yleisön ja muiden sidosryhmien löydettävissä. Ylen yhtiösivuilla kerrotaan laajasti Ylen toiminnasta, ajankohtaisista asioista, Ylestä työpaikkana ja mm. yhtiön taloudesta. Sivuilla vierailee vuositasolla reilu 1,3 miljoonaa kävijää. Ajankohtaista tietoa Ylestä ja Ylen toiminnasta jaetaan myös Ylen sosiaalisen median tileillä, jotta tieto tavoittaa erilaiset väestöryhmät. Ylen yhtiötilien yhteenlaskettu seuraajamäärä on noin 420 000 ja sisältöjen tavoitavuus nousee vuositasolla kymmeniin miljooniin.

Yle lisää avoimuuttaan myös **tekemänsä toimintaympäristöseurannan ja tutkimuksen osalta**. Molempien aineistojen löydettävyyttä parannetaan niin, että myös kaupallinen media, alan oppilaitokset ja tutkijat voivat hyödyntää materiaalia media-alan yhteisen, aiempaa nopeamman kehityksen seurannassa.